

ОЛЕКСАНДР БЕЙЛІС (1919–2000)

16 березня 2000 р. закінчив свій земний шлях доктор історичних наук, професор Олександр Бейліс – довголітній член редколегії наукового збірника “Українське слов’янознавство” – “Проблеми слов’янознавства”. Не стало відомого вченого-славіста, талановитого педагога, творча діяльність якого тісно пов’язана з Львівським національним університетом імені Івана Франка. Перестало битися серце доброї, благородної, чуйної, справді інтелігентної людини.

Народився Олександр Бейліс 2 лютого 1918 р. в Одесі в родині аптечного провізора. Після здобуття середньої освіти на робфаку при Одеському університеті (1936) поступив на історичний факультет того ж університету, який закінчив 1941 р. з відзнакою. З початком війни був мобілізований до армії, але незабаром за станом здоров’я його комісували. Це дало змогу у 1942–1944 рр. навчатися в аспірантурі при кафедрі історії нового часу Одеського університету, евакуйованого до м. Байрам-Алі Оренбурзької області (Росія). Після недовготривалої праці в юридичній школі та педінституті (м. Одеса) у вересні 1946 р. він перейшов на роботу до Львівського університету, де пройшов шлях від викладача до професора. Певний час він працював на кафедрі нового часу, а після створення кафедри історії південних і західних слов’ян (1953) і до виходу на пенсію (1979) був доцентом і професором цієї кафедри.

О.Бейліс забезпечував викладання курсів нової і новітньої історії країн західної Європи та Америки, історії західних та південних слов’ян (XIX–XX ст.), історії Болгарії, декількох спецкурсів, керував науковим семінаром, курсовими та дипломними роботами. Йому належить ряд навчальних посібників та навчально-методичних розробок. Все це є переконливим свідченням внеску вченого у підготовку молодого покоління істориків

Як науковець О.Бейліс сконцентрував свої зусилля на вивченні болгарської історії та історіографії. Його кандидатська дисертація (1947) була присвячена доволі контраверсійній темі – “Російсько-болгарські відносини після Берлінського конгресу” (1878–1886). З ряду причин він змушений був припинити розробку цієї проблеми, і зважаючи на умови, які склалися, розпочати роботу над більш “актуальною” темою – “Становлення марксистської історіографії в Болгарії”, яку захистив як докторську дисертацію у 1971 р. Більше сотні наукових і навчально-методичних праць – монографій, підручників, наукових статей, рецензій – внесок О.Бейліса в українську славістику.

Після виходу у 1979 р. на пенсію він мешкав у Москві. Останні роки життя (з 1992 р.) провів у Лондоні.

Всі, хто знали Олександра Бейліса, працювали з ним, вчилися у нього, назавжди збережуть у пам’яті його світлий образ.